

اهتمام ادبی (واحد آزمون‌های آنلاین)

<http://exam.ehtemameadabi.ir>

درس اول

روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه

- ۱- چه موضوعات و پرسش‌هایی در علم روان‌شناسی می‌تواند مطرح باشد؟ پاسخ: چگونه یاد می‌گیریم؟ علل فراموشی چیست؟ چگونه می‌توانیم حافظه خود را تقویت کنیم؟ علل عدم تمرکز و حواس پرتی چیست؟ علل استرس، پرخاشگری، کاهش اعتماد به نفس، بدشکل پنداری، توهم، بی‌نظمی، بی‌انگیزگی، اختلالات مختلف ذهنی و روانی، ... چیست؟
- ۲- چه عواملی می‌توانند در موفقیت افراد در تخصص ورشته شغلی شان موثر باشد؟ پاسخ: چگونگی مطالعه، میل به پیشرفت، ویژگی‌های شخصیتی، قدرت اراده و سخت‌کوشی، سبک زندگی و تربیتی والدین، نظم در امور، علاقه به کار، برنامه ریزی، شرایط محیطی و سازمانی، امنیت روانی و ...
- ۳- تفاوت پاسخ‌های علم روان‌شناسی با پاسخ‌های عامیانه نسبت به پرسش‌های روان‌شناسانه چیست؟ پاسخ: پاسخ‌های علمی توسط متخصصین با روش‌های دقیق، منظم، هدفمند، قابل تکرار، با قاعده و قابل سنجش به دست می‌آیند.
- ۴- منظور شما در علوم مختلف چیست؟ پاسخ: پدیده‌ای که به کمک آن پیام و مفهومی را انتقال می‌دهیم مثلا وقتی می‌گوییم بیمار یعنی کسی که علائم حیاتی او از تعادل خارج شده است. واژه بیماریک نماد است و برداشت ما از حالات و ویژگی‌های یک شخص بیمار می‌شود پیام و مفهوم
- ۵- سلسله مراتب گزاره‌های علمی چگونه است؟ پاسخ: ۱- مسئله ۲- فرضیه ۳- اصول یا قوانین ۴- نظریه
- ۶- فرضیه را تعریف کنید؟ پاسخ: جمله‌ای خبری در پاسخ به پرسش، به صورت خردمندانه و مبتنی بر دانش و تجربه که میزان صحت یا عدم صحت آن نامشخص است.
- ۷- رابطه بین مسئله و فرضیه چگونه است؟ پاسخ: رابطه‌ای دوسویه است یعنی از یک سو فرضیه پاسخی است در خصوص مسئله طرح شده و از سوی دیگر خود ممکن است سوالات و مسایل جدیدی را به وجود آورد.
- ۸- در چه صورتی فرضیه به قانون تبدیل می‌شود؟ پاسخ: در صورتی که فرضیه‌ها در جریان پژوهش تایید شوند.
- ۹- نظریه چیست؟ نظریه‌ها را بر چه اساسی می‌سنجند؟ پاسخ: مجموعه‌ای از قوانین علمی مرتبط باهم یک نظریه را به وجود می‌آورند. نظریه‌های علوم تجربی را بر اساس سودمندی و کاربردپذیری می‌سنجند.
- ۱۰- نظریه‌ها در چه سطوحی وجود دارند؟ پاسخ: دو سطح: ۱- سطح صوری: ساختار ظاهری و نحوه نگارش نظریه ۲- سطح تجربی: جنبه تجربه‌پذیری، پژوهش‌پذیری و نتایجی که به دست آمده است.
- ۱۱- هدف علم روان‌شناسی چیست؟ پاسخ: توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل رفتار و فرایندهای ذهنی انسان
- ۱۲- منظور از توصیف در علوم تجربی چیست؟ پاسخ: بیان دقیق و روشن ویژگی‌های مفهوم مورد نظر در جریان پژوهش (بیان خصوصیات و چستی مفاهیم و واژه‌های به کاررفته در فرایند پژوهش)
- ۱۳- تبیین موضوع در علم روان‌شناسی به چه معنایی است؟ پاسخ: یافتن چرایی و دلایل ایجاد یک پدیده روان‌شناختی (یافتن عوامل موثر در بروز یک پدیده)
- ۱۴- رسیدن به پیش‌بینی و کنترل یک پدیده به چه عاملی بستگی دارد؟ پاسخ: به چگونگی توصیف و تبیین پدیده مورد مطالعه بستگی دارد.

اهتمام ادبی (واحد آزمون‌های آنلاین)

<http://exam.ehtemameadabi.ir>

- ۱۵- چرا روان‌شناسی در توصیف و تبیین پدیده‌ها، نسبت به سایر علوم تجربی با دشواری‌های بیشتری روبه‌رواست؟
پاسخ: پدیده‌های روان‌شناختی تحت تاثیر علل مختلفی قرار دارند و موضوع مورد مطالعه این علم انسان است که پیچیده‌ترین موضوعات به حساب می‌آید.
- ۱۶- هدف نهایی همه علوم تجربی چیست؟ پاسخ: پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های مورد بررسی
- ۱۷- کدامیک از جملات زیر توصیف و کدامیک تبیین هستند؟ الف) جریان رسیدن به هدف یک فرایند است. ب) تقسیم یک تخمک به دو جنین موجب شکل‌گیری دوقلوهای همسان می‌شود. ج) دوقلوهای همسان ویژگی‌های وراثتی یکسان دارند. د) تغییرات درونی محرک‌ها و جذابیت آنها باعث ایجاد تمرکز می‌شوند. پاسخ: الف) توصیف ب) تبیین ج) توصیف د) تبیین
- ۱۸- چرا پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های روان‌شناختی دشوارتر از مفاهیم فیزیکی است؟ پاسخ: چون پدیده‌های روان‌شناختی نسبت به پدیده‌های فیزیکی از توصیف، تبیین و شفافیت کمتری برخوردارند.
- ۱۹- برای رسیدن به شناخت از چه منابعی استفاده می‌شود؟ پاسخ: ۱- استفاده از دیدگاه صاحب‌نظران (افراد متخصص و باتجربه در این زمینه) ۲- استفاده از روش‌های شهودی (فراحسی و عرفانی که قابل تعمیم نیست و جنبه شخصی و موردی دارد). ۳- استفاده از روش‌های استدلال و منطقی (خرد) ۴- استفاده از روش‌های علمی، تجربی (عینی، دقیق، قابل تکرار، قابل اندازه‌گیری) هستند.
- ۲۰- اشتباه برخی از دانشمندان علوم تجربی در منابع کسب شناخت چیست؟ پاسخ: چون برخی از پدیده‌ها رانمی‌توانند از طریق روش علمی بررسی کنند به انکار وجود این پدیده‌ها می‌پردازند. مثلاً پدیده‌های روح، وحی، رویاهای صادق و... توسط برخی از آنها انکار می‌شوند.
- ۲۱- نوع منابع شناختی افراد زیر را مشخص سازید: الف) وقتی فرد از طریق الهام روحی فرضیه‌ای در خصوص یک پدیده می‌سازد. ب) وقتی بر مبنای پیشینه‌قدم فرضیه‌ای ساخته می‌شود. ج) وقتی فرد بر اساس برداشت عقلی به تنظیم یک فرضیه و پاسخ می‌پردازد. د) وقتی فرد در یک جامعه آماری به جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات می‌پردازد. پاسخ: الف) روش شهودی و فراحسی ب) روش استدلال دیدگاه صاحب‌نظران ج) روش استدلال منطقی و خرد د) روش علمی
- ۲۲- کاربرد روی تعریف روش علمی چیست؟ پاسخ: فرایند جستجوی باقاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین
- ۲۳- منظور از فرایند تعریف روش علمی چیست؟ پاسخ: جریان رسیدن به هدف و مراحل که از ابتدا تا انتها در این خصوص انجام می‌شود.
- ۲۴- چه تفاوتی بین یک دانشمند با یک فرد عادی در مواجهه با یک مسئله وجود دارد؟ پاسخ: مواجهه یک دانشمند با یک مسئله هدف‌مند، باقاعده و روش، منظم و مرحله‌دار است.
- ۲۵- منظور از واژه موقعیت نامعین در تعریف روش علمی چیست؟ پاسخ: موقعیت‌هایی که مبهم هستند و پژوهشگری با انجام روش علمی درصدد روشن ساختن و شفاف‌سازی آن است تا ابهامات زدوده شوند.
- ۲۶- منظور از تعریف عملیاتی در روش‌های علمی چیست؟ مثال بزنید. پاسخ: متغیرهای به‌کاررفته در فرضیه‌ها و فرایند جستجوی علمی به‌طور دقیق و به‌دور ابهام بیان شوند. مثلاً اگر در پژوهشی مفروض شود: بین پایگاه اقتصادی افراد و گرایش به پرخاشگری در نوجوانان رابطه وجود دارد، باید مشخص شود که منظور از پایگاه اقتصادی دقیقاً چیست. چه نوع رفتارهایی پرخاشگری محسوب می‌شوند و کدام دامنه سنی نوجوان نامیده می‌شود.
- ۲۷- چرا در روش‌های علمی نیازمند تعریف عملیاتی هستیم؟ پاسخ: چون از طریق تعریف عملیاتی اندازه‌گیری متغیرها با سهولت و دقیق‌تر انجام می‌شوند.

اهتمام ادبی (واحد آزمون‌های آنلاین)

<http://exam.ehtemameadabi.ir>

- ۲۸- کدام نوع از واژه‌ها آسان تر تعریف عملیاتی می‌شوند و کدام نوع با دشواری بیشتری روبه‌رو هستند؟ پاسخ: واژه‌هایی که جنبه مادی و طبیعی دارند دقیق تر و جزئی تر تعریف می‌شوند تا واژه‌هایی که جنبه انسانی، اجتماعی و روانی دارند. مثلاً تعریف اتم، سلول و کلسترول ساده تر از تعریف واژه‌هایی همچون فرهنگ، بحران هویت و اضطراب است.
- ۲۹- منظور از واژه متغیر در روش‌های علمی چیست؟ پاسخ: خصوصیت وصفی که نسبی است از موقعیتی به موقعیت دیگر تفاوت دارد. مثلاً سن یک متغیر است که از فردی به فرد دیگر و از زمان و مکانی به زمان و مکان دیگر متفاوت است.
- ۳۰- چرا در روان‌شناسی نظریه‌های مختلفی ارائه می‌شود؟ پاسخ: چون دانشمندان این علم از زوایای گوناگونی به موضوعات روان‌شناسی می‌نگرند.
- ۳۱- اکثر روان‌شناسان روان‌شناسی را در آغاز قرن بیستم چگونه تعریف می‌کردند؟ پاسخ: علم مطالعه زندگی روانی، ذهن و هوشیاری
- ۳۲- جامع‌ترین تعریف روان‌شناسی را بنویسید: پاسخ: علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی (شناخت)
- ۳۳- رفتار چیست؟ پاسخ: هر نوع فعالیت مورد مشاهده جاندار
- ۳۴- علم روان‌شناسی در صدد پاسخ‌گویی به سؤالاتی چه موضوعاتی است؟ موضوعاتی مانند حافظه، یادگیری، رشد ذهنی، ترس، عاطفه، علاقه، انگیزه، تعارض و عوامل مؤثر در ارتباط با این‌ها.
- ۳۵- علم چیست؟ دانش‌های قابل اثبات، قابل سنجش و قابل انتقال و تجربه که به صورت دقیق انجام می‌شود.
- ۳۶- منظور از باورهای غیر علمی چیست؟ باور‌هایی که از ملاک‌های علمی برخوردار نیست.
- ۳۷- شیوه و روش علمی چیست؟ فرایند جست و جوی منظم برای شناخت یک موقعیت نامعین.
- ۳۸- نظریه‌ها چگونه به وجود می‌آیند؟ و چه ویژگی‌هایی دارند؟ ابتدا مسئله و موضوعی طرح می‌شود سپس در پاسخ به مشکل فرضیه ساخته می‌شود و پس از اثبات فرضیه‌ها قانون درست می‌شود و در پایان از جمع چند اصل و قانون نظریه درست می‌شود و هر نظریه باید سودمند و کاربرد پذیر باشد.
- ۳۹- هدف اصلی علم روان‌شناسی چیست؟ توصیف - تبیین - کنترل و پیش‌بینی رفتار انسان.
- ۴۰- منظور از تبیین در علم روان‌شناسی چیست؟ وقتی مهم‌ترین علل بروز یک پدیده و چرایی به وجود آمدن آن بررسی شود تبیین انجام می‌شود.
- ۴۱- مهم‌ترین دلایل دشواری علم روان‌شناسی چیست؟ ۱- گسترش و تنوع موضوعات آن ۲- همانند سایر علوم قابل پیش‌بینی و کنترل نیست ۳- علل پیدایش پدیده‌های روانی بسیار پیچیده و به هم تنیده هستند.
- ۴۲- انواع نظریه‌ها از نظر سطح چگونه است؟ ۱- نظریه‌های صوری که از نظر ساختار و نحوه‌ی نگارش مورد بررسی قرار می‌گیرند ۲- نظریه‌هایی که از نظر تجربی و پژوهشی، قابل سنجش و اندازه‌گیری هستند.
- ۴۳- دلایل موفقیت افراد در زندگی چیست؟ میزان تلاش - علاقه - نظم - انگیزه - اراده - شخصیت و ...
- ۴۴- علم روان‌شناسی را تعریف کنید؟ علم مطالعه‌ی رفتار و فرایندهای ذهنی که به شناخت می‌رسند.
- ۴۵- احساس، ادراک، توجه، حافظه، تفکر و شناخت را تعریف کنید؟
- الف) احساس ← تحریک‌گیرنده‌ی حسی ب) ادراک ← درک و فهم احساس

اهتمام ادبی (واحد آزمون‌های آنلاین)

<http://exam.ehtemameadabi.ir>

- ج) توجه ← انتخاب یک محرک احساس شده (د) حافظه ← توانایی نگه داری اطلاعات
- ه) تفکر ← فرایند بازنمایی اطلاعات حافظه (برقراری رابطه بین اطلاعات) و شناخت ← مجموع ادراک. توجه. حافظه و تفکر
- ۴۶- شناخت عالی را تعریف کنید. فرد با استفاده از انواع تفکر به شناختی می رسد که شناخت عالی است مانند یک قاضی که با توجه کلیه دریافت ها، تحلیل ها می تواند به شناختی برسد که براساس آن می تواند حکمی صادر کند.
- ۴۷- منظور از پردازش اطلاعات چیست؟ اطلاعات به گونه ای در کنار هم قرار گیرند که به فهم منجر شود.
- ۴۸- پردازش ادراکی و مفهومی چیست؟ ادراکی: دریافت ویژگی های ظاهری و حسی محرک / مفهومی: هرگاه به ویژگی های مشترک محرک ها دست یابیم به پردازش مفهومی رسیده ایم.
- ۴۹- هر یک از متفکران اسلامی زیر درباره ی کدام مباحث روان شناسی به طرح دیدگاه پرداخته اند؟
- جاحظ ← به معرفی ابزار شناخت (عقل، حس، شهود) می پردازد.
- ابن سحنون ← به معرفی اهداف آموزشی و وظایف معلم می پردازد.
- کندی ← به معرفی نفس و شیوه های آن می پردازد (به شیوه ارسطو).
- فارابی ← به تأثیر متقابل فطرت و آموزش می پردازد و علوم را هماهنگ می کند.
- ابن سینا ← به معرفی ادراک حسی، شناخت عقلی، تفاوت های فرد، استعداد، خود شناسی، آموزش و تشویق می پردازد.
- ۵۰- تعدادی از سایر مشاهیر که درباره ی نفس و شناخت نظر داشته اند را نام ببرید. سعدی، مولوی، خواجه نصیرالدین طوسی، ابن خلدون.
- ۵۱- منظور از تعریف عملیاتی چیست؟ در هر روش علمی پژوهشگر باید متغیرهای به کار رفته در فرضیه را به طور دقیق تعریف کند تا با سهولت بیشتری قابل اندازه گیری باشد. مثلا در فرضیه ی پرخاشگری جوانان موجب کاهش اعتماد به نفس آنها می شود باید دقیقا تعریف کنیم که کدام گروه سنی جزء جوانان هستند، کدام رفتار پرخاشگرانه حساب می شود و اعتماد به نفس چه ویژگی هایی دارد.
- ۵۲- دیدگاه قرآن درباره ی حیات انسان و عامل تغییر چیست؟ حیات دنیوی و حیات اخروی که آرامش حقیقی در آخرت است و عامل تغییر خود انسان است.
- ۵۳- اولین آزمایشگاه روان شناسی توسط چه کسی، کجا و چه زمانی تأسیس شد؟ توسط ویلهلم وونت آلمانی در قرن ۱۹
- ۵۴- از نظر پژوهشگران اسلامی درباره ی نفس انسان چه نتیجه ای گرفته می شود؟ بیشتر این تحقیقات جنبه ی صوری نظریه پردازانه است و از جنبه ی تجربی و پژوهشی دقیق بهره مند نیست.
- ۵۵- مغز انسان به چند ناحیه تقسیم می شود و هر کدام چه وظایفی برعهده دارد؟
- مغز پیشین ← در فرایند ذهنی، رفتاری و حافظه اثر دارد.
- مغز میانی ← هماهنگی بین اعضای بدن، خواب و توازن شنوایی را برعهده دارد.

اهتمام ادبی (واحد آزمون‌های آنلاین)

<http://exam.ehtemameadabi.ir>

مغزپسین ← درزمینه‌ی اطلاعات دیداری و حرکات حسی مربوط به آن فعالیت می‌کند و توازن حرکتی و بینایی و حسی را به عهده دارد.

۵۶- هر یک از بخش‌های زیر به چه فعالیتی می‌پردازد؟

- لیمبیک ← به حافظه، انگیزه، هیجان می‌پردازد.
- تالاموس ← اطلاعات حسی را رله می‌کند و به قشر مخ می‌رساند.
- هیپوتالاموس ← رفتارهای حیاتی انسان مانند تغذیه، جنگیدن، جفت‌گیری، فرار کردن و...
- بصل النخاع ← به کنترل فعالیت قلب، هضم، بلعیدن و تنفس می‌پردازد.
- قشر مخ ← به تفکر و فرایندهای شناختی می‌پردازد.
- پل مغزی ← ارتباط بین اعضای بدن را فراهم می‌کند.

۵۷- نیم کره‌های چپ و راست مغز هر کدام چه نوع فعالیت‌هایی را انجام می‌دهند؟ نیم کره‌ی راست به دانش معنایی انسان می‌پردازد و نیم کره‌های چپ به زبان‌آموزی می‌پردازد.

۵۸- انواع سکنه چیست؟ ۱- سکنه‌ی کم‌خونی که ناشی از بافت‌های چربی در رگ‌هاست ۲- پارگی رگ‌های خونی که ناشی از جداره‌ی رگ‌هاست.

۵۹- اثرات آسیب‌های مغزی چیست؟ ۱- اختلال در شناخت ۲- اختلال عروقی ۳- تومر مغزی (نئوپلاسم)

۶۰- چهار قطعه‌ی قشر مخ را نام ببرید و بگویید هر کدام به چه فعالیتی می‌پردازد؟

- پس‌سری ← پردازش حرکات دیدنی
- آهیانه (ملاج) ← پردازش حرکات
- پیشانی ← پردازش تفکر (ادراک، حافظه، توجه)
- گیجگاهی ← پردازش اطلاعات شنیداری

۶۱- روش جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی را نام ببرید. مشاهده - مصاحبه - پرسشنامه - آزمون.

۶۲- روش مشاهده چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد؟ ۱- دقیق و دور از پیش‌داوری باشد ۲- در محیط آزمایشگاهی صورت بگیرد ۳- از مشاهده در رفتار حیوانات و انسان‌ها استفاده می‌شود.

۶۳- ویژگی‌های پرسشنامه چیست؟ ۱- دقیق و معتبر باشد ۲- به صورت نمره‌گذاری باشد ۳- با پاسخ‌های آن با احتیاط رفتار شود.

۶۴- در چه صورتی از مصاحبه استفاده می‌شود؟ بعضی از موضوعات را نمی‌توان از قبل برای مشاهده تعیین کرد و باید در جریان مصاحبه به آن رسید یا بعضی از موضوعات را نمی‌توان با پرسشنامه مطالعه کرد.

۶۵- انواع مصاحبه را توضیح دهید. ۱- مصاحبه‌ی ساختار یافته و نظام‌دار که مصاحبه‌ای است که در آن سؤالات از پیش تعیین شده و شبیه پرسشنامه است. ولی اطلاعات بیشتر نسبت به پرسشنامه به دست می‌آورد. ۲- مصاحبه‌ی بدون نظام یا بدون ساختار که فرد مصاحبه‌شونده را به سمت پاسخ‌های مورد نظر هدایت می‌کند و اطلاعات عمیق‌تری اخذ می‌شود.

۶۶- آزمون‌ها چه روش‌های هستند و چه ویژگی‌هایی باید داشته باشند؟ ابزاری هستند که به کمک آنها ویژگی‌های روانی و کیفی را به صورت کمی و عددی در می‌آورد و فرایندهای پیچیده‌ای دارد. ویژگی‌ها: ۱- دقیقاً چیزی را باید اندازه‌گیری کنند که برای آن ساخته شده ۲- در دفعات متعدد نمره و پاسخ یکسانی داشته باشند.

اهتمام ادبی (واحد آزمون‌های آنلاین)

<http://exam.ehtemameadabi.ir>

۶۷- تعدادی از مهم‌ترین شاخه‌ها و گرایش‌های روان‌شناسی را بنویسید. روان‌شناسی تربیتی - بالینی - رشد و خانواده - کودک - ورزشی - اجتماعی.

۶۸- روان‌پزشک کیست؟ کسی که پس از دوره‌ی پزشکی در زمینه‌ی اختلالات روانی، تشخیص و درمان آن سه سال آموزش می‌بیند و دارو تجویز می‌کند.